

рішних справ. Сьогодні про рівні вихованості перемінного складу можна скласти лише надто приблизні уявлення. Проблема розробки науково обґрунтованих критеріїв діагностики підготовленості слухачів та курсантів навчальних закладів відомчої освіти до професійної діяльності чекає окремих досліджень фахівців різних галузей і напрямків знання: психологів, соціологів, управлінців, правників тощо.

Проведене дослідження дає підстав для наступних висновків:

- виховний процес у відомчих закладах освіти становить різновид соціального процесу і охоплює численні елементи й фактори, у тому числі латентні, що інколи обумовлює вірогідний характер виховного результату;

- складовими системами навчально-виховного процесу виступають цілюва, змістовна, діяльнісна і результативна підсистеми, від якісної організаціїно-управлінської побудови та взаємодії яких залежить ефективність всієї виховної роботи з перемінним складом навчальних закладів;

- важливу роль в організації та реалізації виховного процесу, за умов побудови правової, демократичної держави, відіграє його нормативно-правове забезпечення: нормативне закріплення цілей, завдань, функцій, принципів, форм, методів, прийомів, способів у сфері навчально-виховного процесу щодо слухачів та курсантів відомчих закладів освіти впорядковує відповідну виховну роботу, сприяє її оптимізації і раціоналізації;

- удосконалення чинної практики організації навчально-виховного процесу в закладах освіти МВС України. його управління, у тому числі за допомогою правових засобів, вимагає і повинно відбуватись лише шляхом наукового обґрунтування його напрямків, форм та методів.

Список літератури: 1. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс. М., 2000. 2. Керпенчук С.Г. Теория і методика виховання: Навчальний посібник. К., 1997. 3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України №385 від 17 червня 2000 р. «Про затвердження Положення про організацію виховної роботи з особовим складом органів і підрозділів внутрішніх справ України». К., 2000. 4. Програма виховної роботи з курсантами та слухачами вищих закладів освіти МВС України. Х., 1999. 5. Безрукова В.С. Педагогика. Проективная педагогика. Екатеринбург, 1996. 6. Філософія: Навчальний посібник І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Байченко та ін. К., 1997.

Надійшла до редколегії 22.05.01

О.В. Джафарова

ГРОМАДСЬКА ДУМКА ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОВС

Зміцнення зв'язків органів внутрішніх справ з населенням і врахування громадської думки є одним з основних напрямків реформування МВС України.

Говорячи про критерії оцінки ефективності діяльності органів внутрішніх справ, необхідно уникати таких показників, які мають тільки кількісну характеристику, а ставити на перше місце якість. Таким якісним показником ефективності діяльності органів внутрішніх справ є оцінка їх діяльності населенням через громадську думку.

Громадська думка – один з проявів суспільно-політичної свідомості, що виявляє ставлення населення чи певної його частини до тих процесів, які відбуваються у суспільстві [1]. Що ж стосується правоохоронної діяльності, то *громадська думка* узагальнює уявлення людей про ті чи інші напрямки діяльності або якості роботи міліції та інших правоохоронних органів.

Громадська думка або ставлення до міліції – це узагальнений показник її діяльності, він красномовно говорить про і статус міліції в суспільстві, ставлення та готовність громадян до співробітництва з органами правопорядку щодо попередження, припинення та розкриття злочинів.

Громадська думка як критерій оцінки ефективності діяльності правоохоронців сприяє:

- 1) формуванню позитивного іміджу правоохоронця і правоохоронних органів в цілому;
- 2) залученню громадськості до правоохоронної діяльності;
- 3) висвітленню діяльності правоохоронних установ [3];
- 4) пошуку нових підходів у питаннях боротьби зі злочинністю;
- 5) налагодженню взаємодії правоохоронних органів та громадськості на основі взаємодовіри та взаємоповаги.

Значення громадської думки полягає в тому, що вона виявляє шляхи удосконалення роботи органів внутрішніх справ. Результати, що отримуються під час вивчення думки населення про діяльність міліції, можуть бути використані для:

- а) переконання людей змінити думку щодо міліції;
- б) інформаційного насичення і перетворення недостатньо сформованої громадської думки у сталу;
- в) підсилення існуючої громадської думки;
- д) розрахунку часу, необхідного для зміни громадської думки про органи внутрішніх справ;
- е) з'ясування ставлення людей до працівників міліції того чи іншого регіону шляхом запровадження щоквартальних вивчень громадської думки.

Отримані дані дозволяють простежувати окремі тенденції, які відображають взаємозв'язок органів внутрішніх справ з населенням та навколишнім середовищем.

До них можна віднести:

- 1) зростання стурбованості населення станом правопорядку в регіонах;
- 2) усталена недовіра значної частини населення до органів внутрішніх справ та їх служб щодо їх спроможності вести боротьбу зі злочинністю, професійно надавати допомогу тим громадянам, які її потребують;
- 3) зростаюча потреба в демократизації зв'язків органів внутрішніх справ з громадськістю;
- 4) підвищення інтересу керівників служб та підрозділів до результатів моніторингових досліджень, які стосуються ставлення населення до їх оперативно-службової діяльності тощо. Вивчення вказаних та інших тенденцій дає можливість розробити нові підходи, методи та засоби для більш ефективного виконання службових обов'язків працівниками органів внутрішніх справ.

Громадська думка повинна формуватися :

– через безпосереднє спілкування працівників органів внутрішніх справ з населенням з питань надання правової допомоги. При цьому необхідно приділяти велику увагу професійним, моральним, культурним якимостям працівників органів внутрішніх справ, які найчастіше вступають в контакт з населенням, тобто залежно від ступеня ефективності діяльності саме цих підрозділів населення дає оцінку ефективності всієї правоохоронної системи;

– завдяки запровадженню системи звітів перед населенням і громадськістю на територіях обслуговування;

– шляхом систематичних зустрічей керівництва МВС України та членів колегії УМВС і інших відповідальних працівників органів внутрішніх в областях і містах з трудовими колективами, за місцем проживання населення, за результатами яких повинні готуватися відповідні розпорядження по реалізації запитів до працівників та матеріали для ЗМІ;

– на героїчних прикладах та мужніх вчинках працівників органів внутрішніх справ, їх сумлінного виконання своїх службових обов'язків;

– повного, оперативного і цілеспрямованого інформування громадськості про стан правопорядку та заходи органів внутрішніх справ по його оздоровленню. Працівники міліції часто недооцінюють важливість систематичного інформування населення про свою повсякденну діяльність, реальні успіхи. Однак саме така інформація, яка відображає реальну діяльність органів внутрішніх справ, створює сприятливу основу для зміни громадської думки про ефективність роботи міліції [2]. Роз'яснення дій міліції сприяє підвищенню правової свідомості громадян, поважному ставленню до чинного законодавства, і виступають, зрештою, передумовою формування їх активної громадянської позиції, бажання надавати допомогу ОВС у боротьбі зі злочинністю та правопорушеннями, а також сприяють підвищенню авторитету охоронців правопорядку у суспільстві, створенню позитивного іміджу працівника міліції.

Безпосередньо формування інформаційного поля навколо органів внутрішніх справ покладається на Центр громадських зв'язків МВС України та його структурні підрозділи на місцях та засоби масової інформації. В зв'язку з цим постає питання про канали отримання інформації населенням. На сьогодні громадська думка формується, головним чином, під впливом ЗМІ: телебачення, газет, журналів, радіо.

Доцільно, щоб через засоби масової інформації організовувались різні види виступів, зокрема: виступи працівників органів внутрішніх справ, або інших осіб (адвокатів, психологів, викладачів, соціологів), які виступають на пропозицію міліції, аналізуючи при цьому ту чи іншу сторону діяльності або характеризуючи конкретну ситуацію. Що ж стосується працівників міліції, то їх виступи повинні мати інформаційний, роз'яснювальний характер, і включати: зміни в законодавстві України; роз'яснення прав, обов'язків і дій міліції, відповідно до конкретної ситуації; інформацію про технічне обладнання охорони житла, транспорту та індивідуальних засобів захисту осіб; інформування населення про всі випадки скоєння тяжких злочинів та шляхи їх попередження.

У свідомості громадян криміналізація сфер життя визнається однією з серйозних загроз не лише особистій безпеці, але й належному розвитку країни. Законне право кожної людини мати об'єктивну, достовірну інформацію про стан правопорядку, результати діяльності правоохоронних структур цілком узгоджується із принципами відкритості та прозорості, які послідовно реалізуються в діяльності МВС України. Органам внутрішніх справ немає чого приховувати від своїх співвітчизників, тому що у громадському контролі вбачається один із вагомих чинників якісної перебудови міліції, формування нового корпусу працівників-професіоналів, відданих справі, чесному служінню Закону і людині.

Список літератури: 1. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України. Теорія, досвід, шляхи вдосконалення. Х., 1999. 2. Болотова В.А. Основные факторы формирования общественного мнения о деятельности милиции среди населения // Вісник Університету внутрішніх справ. 1999. Вип. 8. 3. Радутний С. Партнерство заради правопорядку // Міліція України. 2000, №1.

Надійшла до редакції 19.10.01

І.М. Совгір

ЦІЛІ ТА ПРИНЦИПИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Організаційно-педагогічне-забезпечення-навчально-виховного-процесу в-юридичних-ліцеях-та-профільних-класах-являє-собою-цілеспрямовану-систему-управлінських, правових, педагогічних, психологічних та медичних заходів, спрямованих на реалізацію відомчої довузівської освітнянської програми щодо підготовки майбутніх працівників органів, структур та підрозділів внутрішніх справ України. Системоутворюючою складовою таких заходів виступає сукупність відповідних навчально-методичних документів, які і складають комплексний проект довузівського навчально-виховного процесу. Створення даного проекту дозволяє суб'єктам педагогічно-навчального процесу вибирати найбільш ефективні шляхи досягнення цілей підготовки майбутніх працівників національної правоохоронної системи. Потрібний же набір означених документів залежить насамперед від того, що повинно бути в них спроектованим. Відповідь на це питання можлива лише у випадку визначення того об'єкта, який створюють суб'єкти начально-виховного процесу в своїй практичній діяльності. «Такими об'єктами, як засвідчує педагогічний аналіз, виступають як окрема педагогічна система, створювана в процесі викладання предмета, так і загальна педагогічна система навчального закладу у цілому, що складається з окремих педагогічних систем усієї сукупності учбових предметів за даною спеціальністю» [1, с.6]. Таким чином, сукупність навчально-методичних документів в сфері навчання й виховання учнів загальнопрофільних класів та відомчих ліцеїв – це або модель майбутньої педагогічної системи вивчення конкретної спеціальності, або взагалі модель тієї чи іншої правоохоронної спеціальності.